

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přinese rozsáhlá novela zákona o ochraně přírody a krajiny urychlení povolovacích procesů?

Novela mění kategorizaci chráněných druhů a sjednocuje pravidla pro výjimky. Klíčové systémové problémy ale zůstávají neřešeny. Vláda České republiky předložila dne 9. prosince 2024 Poslanecké sněmovně legislativní návrh na změnu zákona č. [114/1992 Sb.](#), o ochraně přírody a krajiny. Podle Tiskového oddělení Ministerstva životního prostředí[1] novela přináší tři zásadní změny pro lepší ochranu životního prostředí, a to vyšší ochranu stromů při výstavbě, účinnější ochranu ohrožených druhů a vyhlášení národního parku Křivoklátsko.

První čtení proběhlo 13. února 2025, přičemž druhé čtení bylo v dubnu 2025 přerušeno. Poslanci předložili přes 40 pozměňovacích návrhů. Druhé čtení pokračovalo na schůzi 6. května 2025, kdy se značná část diskusí týkala nového národního parku Křivoklátsko. Opoziční ANO a SPD se snažili schůzi blokovat z důvodu jejich nesouhlasu se vznikem nového národního parku. Ředitelé čtyř českých národních parků (Podyjí, Šumava, KRNAP, České Švýcarsko) napsali otevřený dopis, v němž se negativně vyjadřují k některým pozměňovacím návrhům, zejména pozměňovacímu návrhu č. 6623, který má umožnit znovu projednat a dohodnout v nově postavených radách národního parku již jednou dohodnuté a nyní platné a účinné strategické dokumenty. Upozorňují i na to, že by novela umožnila různé preventivní zásahy a zablokovala by rozšiřování přirozeného vývoje. Na druhé straně zástupci obcí ze Šumavy a Českého Švýcarska protestují proti současnému směřování rozvoje národních parků a s dopisem ředitelů národních parků nesouhlasí. Jakkoli je tato problematika jistě důležitá, není předmětem tohoto článku, který se zaměřuje na oblast, která není tak veřejně diskutovaná, přestože se týká otázek, které mají podstatný praktický dopad na výstavbu a neúnosné prodloužení povolovacích procesů v České republice.

Méně diskutovaná, o to však důležitější změna: druhová ochrana

Tento článek se zaměřuje na tzv. druhovou ochranu. V říjnu 2024 vyšel v časopisu Ochrana přírody článek s názvem Zamyšlení nad potřebou změny nastavení druhové ochrany, který byl psán z pohledu úředníků Krajského úřadu Jihomoravského kraje[2]. Je nutno dodat, že problémy, které autoři ve svém článku uvádí, trápí i ty, kteří o udělení druhových výjimek žádají. V konečném důsledku znamenají prodloužení povolovacích procesů i o deset a více let a navyšují náklady, které se logicky promítnou do cen nemovitostí. Pokud však autoři doufali, že místo psaní rozsáhlých elaborátů a účasti na soudních sporech budou mít více času na zajišťování aktivní péče o vzácné druhy a že dojde k racionalizaci zvláštní druhové ochrany, obávám se, že k tomu nedojde. Lze souhlasit se všemi negativy, které jsou v odkazovaném článku uvedeny - tj. že někteří účastníci povolovacích řízení ve výjimce spatřují nástroj k řešení jinak neřešených systémových problémů či poslední pojistku k zastavení nežádoucích záměrů. Je nutno souhlasit i s tím, že soudy jsou při rozhodování odtrženy od praxe. Nicméně to, co k těmto negativům vede, není v novele zákona na ochranu přírody a krajiny řešeno. Lze tedy i nadále očekávat, že prokazování a odůvodňování podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení a existence jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, bude i nadále podrobováno stejným námitkám jako doposud. Ostatně, nejčastější a nejúspěšnější bývá námitka nedostatečného odůvodnění při udělování výjimky.

V dosavadním znění zákona jsou zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů členěny podle stupně jejich ohrožení na kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené (§ 48 odst. 2 zákona). Nově je navrhováno rozdělení do tří kategorií ochrany, přičemž již vznikl návrh nového seznamu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, který vypracovala Agentura ochrany přírody a krajiny. V I. kategorii jsou zařazeny ty zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, které je třeba chránit nejpřísněji, II. kategorie zahrnuje ty druhy, které vyžadují ochranu jedinců, avšak neohrožuje je běžné obhospodařování pozemků a III. kategorie se zaměřuje na ochranu místních populací nebo biotopů, tj. nikoli jednotlivých jedinců. Základní ochranné podmínky zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů spadajících do I. a II. kategorie jsou obsaženy v § 49a a týkají se fakticky těch negativních činností, jako doposud (tj. zákazy sbírání, trhání, poškozování či ničení rostlin a obdobně živočichů apod.). Ochranu druhů zařazených do III. kategorie upravuje § 50, kde jejich odebrání, držení a využívání je možné jen v rozsahu a způsobem, který neohrozí místní populaci a nepoškodí biotop druhu. Povolování druhových výjimek nedoznalo podstatnější změny, ustanovení § 56 pouze spojilo, resp. rozšířilo přísnější požadavky na jejich udělování, které byly obsaženy v původním odstavci 2, a které se týkaly druhů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, a to na všechny zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin.

Systémové změny chybí, obavy přetrvávají

Až praxe ukáže, zda bude znamenat změna rozdělení druhů do nových kategorií ochrany a nový seznam zvláště chráněných druhů urychlení procesu udělování výjimek, či zda se průtahy v řízení přesunou pouze do jiných stupňů povolovacího řízení. Obavy jsou však stále na místě, jelikož žádná koncepční změna ve smyslu systémového řešení navržena nebyla.

Mgr. Jana Pekařová,
seniorní advokátka

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 430 111

Fax: +420 224 235 450

e-mail: prague@prkpartners.com

[2] K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)